శ్రీ రామ్ శ్రీధర్ చిమూర్కర్ vs యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా 17 జనవరి, 2023 న

రచయిత: బివి నాగరత్న

బెంచ్: వి.రామసుబ్రమణియన్, బివి నాగరత్న

నివేదించదగినది

భారత సుప్రీం కోర్టులో

సివిల్ అప్పిలేట్ అధికార పరిధి

సివిల్ అప్పీల్ నం. 2023

(2017 యొక్క SLP (C) No.21876 నుండి ఉద్భవించింది)

శ్రీ రామ్ శ్రీధర్ చిమూర్కర్ ..... అప్పీలుదారు(లు)

VERSUS

యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా & ANR. … ప్రతివాది(లు)

తీర్పు

నాగరత్న జె.

సెలవు మంజూరు చేయబడింది.

2. ఈ అప్పీల్ బొంబాయిలోని నాగ్‌పూర్ బెంచ్ ఆఫ్ జ్యూడికేచర్, నవంబర్ 30, 2015 నాటి తీర్పుపై వ్యతిరేకిస్తుంది, ఇందులో ప్రతివాదులు ఇక్కడ 2003 లో దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్ నం. 2110 అనుమతించబడింది. పర్యవసానంగా, 19 జూలై, 2002 న ముంబైలోని సెంట్రల్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్

ఆమోదించిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు, దీని ద్వారా అప్పీలుదారు ఇక్కడ దాఖలు చేసిన అసలు దరఖాస్తును అనుమతించడం జరిగింది.

3. క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే, తక్షణ అప్పీల్‌కు దారితీసే వాస్తవాలు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

3.1 శ్రీదర్ చిమురక్కర్ రెస్పాండెంట్ నంబర్ 2 కార్యాలయంలో సూపరింటెండెంట్‌గా పని చేస్తున్నారు, డిప్యూటీ డైరెక్టర్ మరియు HO నేషనల్ శాంపిల్ సర్వే ఆర్గనైజేషన్, ఫీల్డ్ జోనల్ ఆఫీస్, నాగ్‌పూర్, మరియు 1993 లో పదవీ విరమణ పొందారు. అతను 1994 లో సంతానము లేకుండా మరణించాడు. మాయా మోత్‌ఘరే తన భార్యను విడిచిపెట్టి, ఆ తర్వాత 6 ఏప్రిల్, 1996 న, శ్రీదర్ చిమురక్కర్ మరణించిన దాదాపు రెండు సంవత్సరాల తర్వాత ఇక్కడ అప్పీలుదారు అయిన శ్రీ రామ్ శ్రీధర్ చిమురక్కర్‌ను తన కుమారుడిగా దత్తత స్వీకరించారు.

3.2 శ్రీదర్ చిమురక్కర్ మరణానంతరం, అతని భార్య, మాయా మోత్‌ఘరే మరియు అప్పీలుదారుడు అప్పీలుదారు యొక్క సహజ తండ్రి ప్రకాష్ మోత్‌ఘరేకు చెందిన ఇంటిలో ఒక పోర్షన్‌లో నివసిస్తున్నారు. తదనంతరం, ఏప్రిల్, 1998 లో, మాయా మోత్ఘరే వితంతువు అయిన చంద్ర ప్రకాష్‌ని వివాహం చేసుకున్నారు. మరియు అతనితో న్యూ ఢిల్లీలోని జనక్‌పురిలో నివాసం ప్రారంభించారు.

3.3 పైన పేర్కొన్న నేపథ్యంలో, అప్పీలుదారు 18 జనవరి, 2000 నాటి లేఖను పంపడం ద్వారా ప్రతివాదుల నుండి మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి శ్రీదర్ చిమురక్కర్ కుటుంబానికి చెల్లించాల్సిన కుటుంబ పెన్షన్‌ను క్లెయిమ్ చేసారు. అప్పీలుదారు యొక్క దావాను తిరస్కరించారు ప్రభుత్వోద్యోగి వితంతువు దత్తత తీసుకున్న పిల్లలు, ప్రభుత్వోద్యోగి మరణించిన తర్వాత, సెంట్రల్ సివిల్ సర్వీసెస్ (పెన్షన్) రూల్ 54 (14) (బి) ప్రకారం కుటుంబ పింఛను పొందేందుకు అర్హులు కాదని ప్రతివాదులు నియమాలు, 1972 (ఇకపై క్లుప్తత కొరకు "CCS (పెన్షన్) నియమాలు"గా సూచిస్తారు). ప్రతివాదుల నిర్ణయం 23 ఫిబ్రవరి, 2000 నాటి లేఖ ద్వారా అప్పీలుదారుకు తెలిపారు.

3.4 కుటుంబ పింఛను కోసం ప్రతివాదులు తన దావాను తిరస్కరించడంతో వ్యధపడుతూ, అప్పీలుదారు 2001 ఫిబ్రవరి 23, 2000 నాటి ప్రతివాదుల ఉత్తర్వును రద్దు చేయాలని చట్టవిరుద్ధం మరియు రాజ్యాంగ విరుద్ధం అని పక్కన పెట్టండి అని ప్రార్థిస్తూ సెంట్రల్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్, ముంబైకి 2001 యొక్క OA

నంబర్ 2166 గా ఉన్న ఒరిజినల్ దరఖాస్తును దాఖలు చేశారు. అంతేకాకుండా, అప్పీలుదారు మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క దత్తపుత్రుడు కాబట్టి కుటుంబ పింఛను పొందేందుకు అర్హుడని డిక్లరేషన్ కూడా కోరారు.

3.5 సెంట్రల్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్, ముంబై, జూలై 19, 2002 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా, అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన OA నంబర్ 2166 ఆఫ్ 2001 కి అనుమతినిచ్చింది మరియు మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క దత్తపుత్రుడిగా పరిగణించడం ద్వారా కుటుంబ పెన్షన్ కోసం అప్పీలుదారు యొక్క దావాను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని ప్రతివాదులను ఆదేశించింది. ట్రిబ్యునల్ యొక్క ముఖ్యమైన అన్వేషణలు ఈ క్రింది విధంగా విశదీకరించవచ్చు.

i. CCS (పెన్షన్) నిబంధనలలోని ఆ రూల్ 54 (14) (b), మొదట్లో రిటైర్మెంట్ తర్వాత ప్రభుత్వ ఉద్యోగి జన్మించిన లేదా దత్తత తీసుకున్న కొడుకులు లేదా కుమార్తెలను కుటుంబ పెన్షన్ ప్రయోజనం నుండి మినహాయించారు. అయితే, 1990 మరియు 1993 సంవత్సరాల్లో పేర్కొన్న రూల్‌కు సవరణల ద్వారా , కుటుంబ పెన్షన్ కోరుతూ రిటైర్మెంట్ తర్వాత పుట్టిన లేదా దత్తత తీసుకున్న పిల్లలకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న బార్ తొలగించబడింది.

పైన పేర్కొన్న సవరణల దృష్ట్యా ఫిబ్రవరి 23, 2000 నాటి ప్రతివాదుల ఉత్తరువు మనుగడలో ఉండదు.

ii. హిందూ అడాప్షన్స్ అండ్ మెయింటెనెన్స్ యాక్ట్ , 1956 లోని సెక్షన్ 8 మరియు 12 ప్రకారం , ('HAMA చట్టం', సంక్షిప్తంగా) ఒక హిందూ మగ యొక్క వితంతువు ఎటువంటి దిశ/కోరిక లేకుండా ఒక కొడుకు లేదా కుమార్తెను దత్తత తీసుకోగల సమర్థురాలు. ఆ ప్రభావానికి, ఆమె మరణించిన భర్త ద్వారా. ఒక వితంతువు దత్తత తీసుకోవడం యొక్క ప్రభావం ఏమిటంటే, అలా దత్తత తీసుకున్న బిడ్డ ఆమె మరణించిన భర్త యొక్క బిడ్డగా కూడా పరిగణించబడుతుంది, విజయలక్ష్మమ్మ vs. BT శంకర్ , (2001) 4 SCC 558 ("విజయలక్ష్మమ్మ") చూడండి.

iii. మాయా మోత్‌ఘరే అప్పీలుదారుని దత్తత తీసుకోవడం, మరణించిన ఆమె భర్త శ్రీధర్ చిమూర్కర్ కూడా అప్పీలుదారుని దత్తత తీసుకున్నట్లు భావించబడుతుంది. 3.6 ట్రిబ్యునల్ తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుతో

వ్యధపడిన ప్రతివాదులు బొంబాయిలోని నాగ్‌పూర్ న్యాయస్థానం యొక్క నాగ్‌పూర్ బెంచ్ ముందు 2013 నాటి రిట్ పిటీషన్ నంబర్. 2110 ను దాఖలు చేయడం ద్వారా సవాలు చేశారు.

3.7 నవంబర్ 30, 2015 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు ద్వారా, హైకోర్టు పేర్కొన్న రిట్ పిటిషన్‌ను అనుమతించింది మరియు 19 జూలై, 2002 న ముంబైలోని సెంట్రల్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్ జారీ చేసిన రివర్స్డ్ తీర్పు మరియు ఉత్తర్వును తిరస్కరించింది. అందువల్ల అసలు దరఖాస్తుదారు ఈ అప్పీల్‌ను స్వీకరించారు. 3.8 తదుపరి కొనసాగడానికి ముందు, అప్పీలుదారు ఇక్కడ దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్‌ను అనుమతించడానికి హైకోర్టు యొక్క హేతువును ఈ క్రింది విధంగా పొందుపరచడం ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది: i. మరణించిన ప్రభుత్వోద్యోగి చట్టబద్ధంగా దత్తత తీసుకుని ఉంటే, ఇక్కడ అప్పీలుదారు కుటుంబ పింఛను పొందేందుకు అర్హులు కావచ్చని, తక్షణ విషయంలో అలా కాదు.

ii. 1956 HAMA చట్టంలోని సెక్షన్ 8 మరియు 12 పై ఆధారపడిన ట్రిబ్యునల్ తప్పు చేసింది, ఇది సాధారణంగా హిందూ వితంతువుల దత్తతతో వ్యవహరిస్తుంది. iii. CCS (పెన్షన్) నిబంధనలలోని ఆ రూల్ 54 (14) (b) ప్రభుత్వ ఉద్యోగి మరణించిన తర్వాత ప్రభుత్వోద్యోగి యొక్క వితంతువు దత్తత తీసుకోవడంతో వ్యవహరించదు.

4. అప్పీలుదారు తరపు న్యాయవాది శ్రీమతి కె. శారదా దేవి వాదనలు వినిపించారు మరియు యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా తరపున భారత అదనపు సొలిసిటర్ జనరల్ శ్రీమతి మాధవి గొరాడియా దివాన్ హాజరవడాన్ని మేము విన్నాము మరియు విషయాలను పరిశీలించాము. రికార్డు.

సమర్పణలు:

5. శ్రీమతి కె. శారదా దేవి, అప్పీలుదారు తరపు న్యాయవాది, ప్రారంభంలో, హిందూ వితంతువు దత్తత తీసుకునే సామర్థ్యంపై చట్టాన్ని మెచ్చుకోకుండా, ట్రిబ్యునల్ యొక్క నిర్ధారణలలో జోక్యం చేసుకోవడంలో హైకోర్టు తప్పు చేసిందని వాదించారు. . 5.1 HAMA చట్టం, 1956 లోని నిబంధనల ప్రకారం, హిందూ వితంతువు తీసుకున్న దత్తత ఆమె మరణించిన భర్త కూడా దత్తతగా పరిగణించబడుతుందని మరియు చట్టం యొక్క పేర్కొన్న స్థితిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, హైకోర్టు అలా చేయకూడదని వాదించారు. ట్రిబ్యునల్ తీర్పులతో

హై కోర్టు జోక్యం చేసుకోకుడదన్నారు. ఒక హిందూ వితంతువు దత్తత తీసుకోవడాన్ని ఆమె భర్త కూడా దత్తత తీసుకున్నట్లు భావించే విధంగా ఒక ప్రకటన చేసిన విజయలక్ష్మమ్మలో అటువంటి అభిప్రాయం ఈ న్యాయస్థానం ద్వారా ధృవీకరించబడింది.

5.2 CCS (పెన్షన్) రూల్స్‌లోని రూల్ 54 (14) (b) యొక్క టెక్స్ట్‌పై కూడా ఆధారం ఉంచబడింది, ఇది మొదట్లో ఉన్నట్లే, 1990 మరియు 1993 సంవత్సరాలలో సవరణలు చేసిన తర్వాత పేర్కొన్న నిబంధనలోని టెక్స్ట్‌తో విరుద్ధంగా ఉంది. కుటుంబ పింఛను కోరుతూ రిటైర్మెంట్ తర్వాత పుట్టిన లేదా దత్తత తీసుకున్న పిల్లలకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న ప్రతిబంధన తదుపరి సవరణల ద్వారా తొలగించబడిందని వాదించడానికి . కాబట్టి, ప్రభుత్వోద్యోగి పదవీ విరమణ చేసిన తర్వాత ఏ సమయంలోనైనా దత్తత తీసుకున్న పిల్లలను, అతని మరణానంతరం ప్రభుత్వోద్యోగి యొక్క వితంతువు దత్తత తీసుకున్న పిల్లలను కూడా కుటుంబ పింఛను మంజూరు చేసే ఉద్దేశ్యంతో 'కుటుంబం' నిర్వచనం కింద చేర్చాలి. 5.3 సాంప్రదాయ హిందూ చట్టం క్రింద ఉన్న స్థానం వలె కాకుండా, HAMA చట్టం, 1956 నిబంధనల ప్రకారం ఒక హిందూ స్త్రీ దత్తత తీసుకోవడానికి అర్హత పొందింది, ఆమె భర్త యొక్క ఆదేశానుసారం లేదా అతని ఆమోదం కోరుతూ మాత్రమే కాకుండా, ఆమె స్వంత హక్కులో కూడా ఉంటుంది. ఇంకా, దానిలోని సెక్షన్ 12 ప్రకారం, దత్తత తీసుకున్న బిడ్డ ఆమె/అతని పుట్టిన కుటుంబంతో ఎలాంటి సంబంధాలను కలిగి ఉండకూడదు మరియు అతని దత్తత తీసుకున్న కుటుంబంతో మాత్రమే సంబంధాలు కలిగి ఉండాలి. పైన పేర్కొన్న ప్రతిపాదనలను కలిపి చదవడం ద్వారా, ఒక హిందూ వితంతువు దత్తత తీసుకోవడం తప్పనిసరిగా దత్తత తీసుకున్న బిడ్డకు మరియు ఆమె మరణించిన భర్తకు మధ్య బంధాన్ని ఏర్పరుస్తుంది.

ఆ సందర్భంలో, ఇక్కడ అప్పీలుదారు తన పెంపుడు తల్లి మాయా మోత్‌ఘరేతో మాత్రమే కాకుండా, మరణించిన ఆమె భర్త శ్రీధర్ చిమూర్కర్‌తో కూడా సంబంధాలు కలిగి ఉంటారని సమర్పించబడింది, ఎందుకంటే దత్తత తీసుకున్న తేదీ నాటికి, ఆమె మళ్లీ వివాహం చేసుకోలేదు. . అప్పీలుదారుని దత్తత తీసుకున్న తేదీ నాటికి, మాయా మోత్ఘరే శ్రీధర్ చిమూర్కర్ యొక్క వితంతువు కాబట్టి, అప్పీలుదారు శ్రీధర్ చిమూర్కర్ యొక్క దత్తపుత్రుడు కూడా అవుతాడు మరియు అటువంటి దత్తత యొక్క అన్ని గణిత పరిణామాలు తప్పనిసరిగా అనుసరించబడతాయి.

పైన పేర్కొన్న అవకతవకలతో, హైకోర్టు యొక్క అభ్యంతరకరమైన తీర్పును పక్కన పెట్టి, ట్రిబ్యునల్ తీర్పును పునరుద్ధరించడం ద్వారా ప్రస్తుత అప్పీల్‌ను అనుమతించాలని ప్రార్థించబడింది.

6. దీనికి విరుద్ధంగా, భారత యూనియన్ తరపున హాజరైన అడిషనల్ సొలిసిటర్ జనరల్ శ్రీమతి మాధవి గొరాడియా దివాన్, ఆక్షేపించిన తీర్పు చట్టాన్ని తప్పుపట్టకుండా మెచ్చుకోవడంపై ఆధారపడి ఉందని మరియు ఈ కోర్టు జోక్యం చేసుకోవాల్సిన అవసరం లేదని సమర్పించారు.

6.1 CCS (పెన్షన్) రూల్స్‌లోని రూల్ 54 (14) (బి) ప్రభుత్వ ఉద్యోగి మరణించిన తర్వాత, ప్రభుత్వోద్యోగి యొక్క వితంతువు దత్తత తీసుకోవడాన్ని వర్తించదని సమర్పించబడింది. కాబట్టి, ఇక్కడ అప్పీలుదారుకు కుటుంబ పింఛను మంజూరు కోసం పేర్కొన్న నియమాన్ని అమలు చేయడం సాధ్యం కాదు. CCS (పెన్షన్) రూల్స్‌లోని రూల్ 54 (14) (b) కింద అందించబడిన ప్రభుత్వోద్యోగికి సంబంధించి 'కుటుంబం' యొక్క నిర్వచనం, ఒక వితంతువు దత్తత తీసుకున్న బిడ్డను తన స్వీప్‌లో తీసుకునేంత విస్తృతమైనది కాదు. ఆయన మరణానంతరం ప్రభుత్వోద్యోగి. 6.2 HAMA చట్టం, 1956 లోని సెక్షన్ 8 మరియు 12 పై అప్పీలుదారు కోసం నేర్చుకున్న న్యాయవాది ఉంచిన ఆధారం తప్పుగా ఉందని వాదించారు. ఈ చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం ఒక వితంతువుతో సహా ఒక హిందువు స్త్రీ ఒక బిడ్డను దత్తత తీసుకోవచ్చని పేర్కొన్న నిబంధనలు గుర్తించాయి. ఏది ఏమైనప్పటికీ, పేర్కొన్న నిబంధనలు ప్రస్తుత కేసుకు అసంబద్ధం, ఇది కేవలం హిందూ వితంతువు దత్తత తీసుకునే సామర్థ్యానికి సంబంధించిన ప్రశ్నకు సంబంధించినది కాదు, కానీ హిందూ వితంతువు ద్వారా ప్రభుత్వ ఉద్యోగి మరణం, దత్తత తీసుకున్న బిడ్డకు కుటుంబ పెన్షన్‌కు సంబంధించిన సమస్యలు ఉంటాయి

6.3 మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి శ్రీదర్ చిమూర్కర్ యొక్క వితంతువు అయిన మాయా మోత్‌ఘరే అప్పీలుదారుని దత్తత తీసుకోవడం, అతను సర్వీస్ నుండి పదవీ విరమణ చేసిన తేదీకి సంబంధించినది కాదని తదుపరి వాదించబడింది. అందువల్ల, అప్పీలుదారు శ్రీదర్ చిమూర్కర్ దత్తపుత్రుడిగా కుటుంబ పెన్షన్‌ను క్లెయిమ్ చేయలేకపోయాడు. పైన పేర్కొన్న వ్రుడోక్తులతో, ప్రస్తుత అప్పీల్ అర్హత లేనిదిగా పరిగణించి కొట్టివేయాలని మరియు హైకోర్టు యొక్క ఆక్షేపించిన తీర్పును ధృవీకరించాలని ప్రతివాదుల తరపున ప్రార్థించబడింది.

పరిగణించవలసిన అంశాలు:

7. సంబంధిత పక్షాల కోసం నేర్చుకున్న సీనియర్ న్యాయవాది మరియు నేర్చుకున్న ప్రజ్ఞుడు న్యాయవాది యొక్క సమర్పణలకు సంబంధించి, మా పరిశీలన కోసం క్రింది అంశాలు తలెత్తుతాయి: i. ప్రభుత్వోద్యోగి వితంతువు దత్తత తీసుకున్న బిడ్డ, ప్రభుత్వోద్యోగి మరణించిన తర్వాత, CCS (పెన్షన్) నిబంధనలలోని రూల్ 54 (14) (b) కింద 'కుటుంబం' నిర్వచనం పరిధిలోకి చేర్చబడుతుందా, మరియు అందుచేత పేర్కొన్న నిబంధనల ప్రకారం చెల్లించాల్సిన కుటుంబ పెన్షన్ పొందేందుకు అర్హత ఉందా?

ii. ఏ ఉత్తరువు?

చట్టపరమైన పథకం:

8. తదుపరి కొనసాగే ముందు, HAMA చట్టం, 1956 మరియు CCS (పెన్షన్) నియమాల సంబంధిత నిబంధనలను సూచించడం ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది.

8.1 HAMA చట్టం, 1956 హిందువులలో దత్తత మరియు నిర్వహణకు సంబంధించిన చట్టాన్ని క్రోడీకరించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. చట్టం యొక్క అధ్యాయం II దత్తతకు సంబంధించినది మరియు ఇతరత్రా, దత్తత తీసుకోవాల్సిన విధానం, దత్తత విధానం ద్వారా సృష్టించబడిన చట్టపరమైన బాధ్యతలు మరియు దత్తత అనుసరించాల్సిన పరిణామాలను నిర్దేశిస్తుంది.

8.2 ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 5 చట్టంలోని నిబంధనలకు అనుగుణంగా తప్ప, హిందువులు ఎటువంటి దత్తత తీసుకోకూడదని అందిస్తుంది ; మరియు చట్టంలోని నిబంధనలకు విరుద్ధంగా చేసిన ఏదైనా దత్తత చెల్లదు మరియు దత్తత తీసుకున్న వ్యక్తికి అనుకూలంగా దత్తత తీసుకున్న కుటుంబంలో ఎటువంటి హక్కులను సృష్టించకూడదు లేదా అతని లేదా ఆమె పుట్టిన కుటుంబంలోని ఏ వ్యక్తి యొక్క హక్కులను నాశనం చేయకూడదు. ఇంకా, సెక్షన్ 6 పేర్కొన్న చట్టం ప్రకారం చెల్లుబాటు అయ్యే దత్తత యొక్క ఆవశ్యకతలను జాబితా చేస్తుంది. సెక్షన్ 7 మగ హిందువు దత్తత తీసుకునే సామర్థ్యానికి సంబంధించినది, అయితే సెక్షన్ 8 స్త్రీ

హిందువు దత్తత తీసుకునే సామర్థ్యానికి సంబంధించినది. సెక్షన్ 8 ప్రస్తుత కేసుకు సంబంధించినది మరియు ఈ క్రింది విధంగా ఉపయోగకరంగా సంగ్రహించబడింది:

"8. దత్తత తీసుకునే స్త్రీ హిందువు సామర్థ్యం

అయితే, ఆమెకు భర్త జీవించి ఉన్నట్లయితే, భర్త పూర్తిగా మరియు చివరకు ప్రపంచాన్ని త్యజించినంత వరకు లేదా హిందువుగా మారడం లేదా న్యాయస్థానం ద్వారా ప్రకటించబడినట్లయితే తప్ప, ఆమె తన భర్త సమ్మతితో తప్ప కొడుకు లేదా కుమార్తెను దత్తత తీసుకోరాదు. అసమర్థమైన మనస్సు కలిగి ఉండటానికి సమర్థ అధికార పరిధి."

8.3 ప్రస్తుత కేసుకు సంబంధించిన HAMA చట్టం, 1956 లోని సెక్షన్ 12, దత్తత తీసుకున్న బిడ్డను అన్ని ప్రయోజనాల కోసం అతని లేదా ఆమె పెంపుడు తండ్రి లేదా తల్లి బిడ్డగా భావించడం ద్వారా దత్తత తీసుకోవడం వల్ల కలిగే ప్రభావాలు లేదా పరిణామాలను జాబితా చేస్తుంది. దత్తత తీసుకున్న తేదీ మరియు అటువంటి తేదీ నుండి, అతని లేదా ఆమె పుట్టిన కుటుంబంలోని పిల్లల యొక్క అన్ని బంధాలు తెగిపోయినట్లు పరిగణించబడతాయి మరియు దత్తత తీసుకున్న కుటుంబంలో దత్తత తీసుకోవడం ద్వారా సృష్టించబడిన వాటితో భర్తీ చేయబడుతుంది. పేర్కొన్న నిబంధన క్రింది విధంగా సంగ్రహించబడింది:

"12. దత్తత యొక్క ప్రభావాలు. దత్తత తీసుకున్న బిడ్డ దత్తత తీసుకున్న తేదీ నుండి అమలులోకి వచ్చే అన్ని ప్రయోజనాల కోసం అతని లేదా ఆమె పెంపుడు తండ్రి లేదా తల్లి యొక్క బిడ్డగా పరిగణించబడుతుంది మరియు అటువంటి తేదీ నుండి అతని లేదా ఆమె పుట్టిన కుటుంబంలోని పిల్లల యొక్క అన్ని బంధాలు దత్తత తీసుకున్న కుటుంబంలో దత్తత తీసుకోవడం ద్వారా సృష్టించబడిన వాటి ద్వారా కత్తిరించబడినట్లు మరియు భర్తీ చేయబడినట్లు భావించబడుతుంది:

అయితే - (ఎ) పిల్లవాడు అతను లేదా ఆమె తన పుట్టిన కుటుంబంలో కొనసాగితే అతను లేదా ఆమె వివాహం చేసుకోలేని వ్యక్తిని వివాహం చేసుకోలేరు;

(బి) దత్తత తీసుకోవడానికి ముందు దత్తత తీసుకున్న బిడ్డకు అప్పగించబడిన ఏదైనా ఆస్తి, అతని లేదా ఆమె కుటుంబంలోని బంధువులను నిర్వహించే బాధ్యతతో సహా, ఏదైనా ఉంటే, అటువంటి ఆస్తి యాజమాన్యానికి అనుబంధంగా ఉన్న బాధ్యతలకు లోబడి, అటువంటి వ్యక్తిలో కొనసాగుతుంది. పుట్టిన;

(సి) దత్తత తీసుకున్న పిల్లవాడు దత్తత తీసుకోవడానికి ముందు అతనికి లేదా ఆమెకు ఉన్న ఏ ఎస్టేట్‌లోని ఏ వ్యక్తిని విడిచిపెట్టకూడదు.

8.4 ఏది ఏమైనప్పటికీ, ప్రస్తుత కేసు కేవలం హిందూ వితంతువు దత్తత తీసుకునే సామర్థ్యానికి సంబంధించిన ప్రశ్నకు సంబంధించినది కాదు, కానీ హిందూ వితంతువు దత్తత తీసుకున్న బిడ్డకు, మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి చట్టబద్ధమైన వారసులలోని కొన్ని వర్గాలకు చెల్లించాల్సిన కుటుంబ పెన్షన్‌కు సంబంధించిన హక్కును కలిగి ఉంటుంది. కాలానుగుణంగా సవరించబడిన సెంట్రల్ సివిల్ సర్వీసెస్ (పెన్షన్) రూల్స్, 1972 యొక్క సంబంధిత నిబంధనలను సూచించడం అవసరం.

CCS (పెన్షన్) నియమాల నియమం 3(1)(f) 'ఫ్యామిలీ పెన్షన్' అనే పదాన్ని కింది పద్ధతిలో నిర్వచిస్తుంది:

"ఫ్యామిలీ పెన్షన్ అంటే `ఫ్యామిలీ పెన్షన్, 1964', రూల్ 54 ప్రకారం అనుమతించబడుతుంది కానీ డియర్‌నెస్ రిలీఫ్‌ను కలిగి ఉండదు." రూల్ 54 డీల్‌లు, ఇతరత్రా చెల్లించాల్సిన కుటుంబ పెన్షన్ మొత్తం మరియు దాని చెల్లింపు కోసం అనుసరించాల్సిన విధానం. ప్రస్తుత కేసుకు సంబంధించిన రూల్ 54(14)(బి) కింది నిబంధనలలో రూల్ 54 ప్రయోజనం కోసం 'కుటుంబం'ని నిర్వచిస్తుంది:

"(బి) ప్రభుత్వోద్యోగికి సంబంధించి "కుటుంబం" అంటే - i. మగ ప్రభుత్వోద్యోగి విషయంలో భార్య, లేదా మహిళా ప్రభుత్వోద్యోగి విషయంలో భర్త;

ia. న్యాయపరంగా వేరు చేయబడిన భార్య లేదా భర్త, వ్యభిచారం కారణంగా అటువంటి విభజన మంజూరు చేయబడదు మరియు జీవించి ఉన్న వ్యక్తి వ్యభిచారం చేసినందుకు దోషిగా పరిగణించబడడు;

ii. ఇరవై ఐదు సంవత్సరాల వయస్సు లేని అవివాహిత కుమారుడు మరియు అవివాహిత లేదా వితంతువు లేదా విడాకులు తీసుకున్న కుమార్తె, చట్టబద్ధంగా దత్తత తీసుకున్న కొడుకు మరియు కుమార్తెతో సహా";

iii.ఆశ్రిత తల్లిదండ్రులు;

iv. ప్రభుత్వోద్యోగిపై ఆధారపడిన వికలాంగ తోబుట్టువులు (అంటే సోదరుడు లేదా సోదరి). ఆ ప్రైమర్‌తో, మేము CCS (పెన్షన్) రూల్స్‌లోని రూల్ 54 ప్రకారం చెల్లించాల్సిన కుటుంబ పెన్షన్‌కు, హిందూ వితంతువు దత్తత తీసుకున్న పిల్లల అర్హతకు సంబంధించిన ప్రశ్నను పరిగణలోకి తీసుకుంటాము.

విశ్లేషణ:

9. HAMA చట్టం, 1956 లోని సెక్షన్ 8, ఒక కుమారుడిని లేదా కుమార్తెను దత్తత తీసుకునే హిందువుల సామర్థ్యానికి సంబంధించినది. ఈ నిబంధన మైనర్ కాని లేదా మానసిక స్థితి సరిగా లేని హిందువులకు తన స్వంత హక్కులో కొడుకు లేదా కుమార్తెను దత్తత తీసుకోవడానికి అనుమతిస్తుంది. భర్త ఉన్న హిందువు స్త్రీని, ఆమె భర్త యొక్క స్పష్టమైన సమ్మతితో తప్ప దత్తత తీసుకోకూడదనే నిబంధన అవసరం. అయితే, హిందూ వితంతువుకు సంబంధించి అటువంటి ముందస్తు షరతు ఏదీ వర్తించదు; విడాకులు తీసుకున్న మహిళా హిందువు; లేదా వివాహానంతరం, భర్త చివరకు ప్రపంచాన్ని త్యజించిన లేదా తెలివితక్కువదని సమర్థ న్యాయస్థానం ద్వారా ప్రకటించబడిన హిందువు స్త్రీ.

9.1 అందువల్ల, ఒక వితంతువుతో సహా, తన స్వంత హక్కులో ఒక కొడుకు లేదా కుమార్తెను దత్తత తీసుకోవడానికి ఒక మహిళా హిందువు సామర్థ్యం గురించి నిస్సందేహంగా చట్టబద్ధమైన ప్రకటన ఉంది. కాబట్టి వితంతువు దత్తత తీసుకున్న లేదా భర్త పూర్తిగా మరియు చివరకు ప్రపంచాన్ని త్యజించిన లేదా మానసిక స్థితి లేని వ్యక్తిగా ప్రకటించబడిన వివాహిత స్త్రీ ద్వారా దత్తత తీసుకున్న పిల్లల దత్తత కుటుంబం ఏది అనే ప్రశ్న తలెత్తుతుంది . చట్టంలోని సెక్షన్ 12 వచనం ఈ విషయంలో పరిమిత దృక్పథాన్ని ఇస్తుంది. ఏదేమైనప్పటికీ, ఒక వితంతువు దత్తత తీసుకున్నప్పుడు, దత్తపుత్రుడు లేదా కుమార్తె, సావన్ రామ్ వర్సెస్ కలవంతి, AIR 1967 SC ప్రకారం మరణించిన వితంతువు భర్త యొక్క కుటుంబంలో సభ్యునిగా పరిగణించబడతారని ప్రకటించడం ద్వారా ఈ కోర్టు ఈ అంశాన్ని స్పష్టం చేసింది. 1761.

9.2. ఇంకా, సీతాబాయి వర్సెస్ రామచంద్ర , AIR 1970 SC 343 లో , చట్టంలోని సెక్షన్ 12 కింద జారీ చేయబడిన దత్తత యొక్క పరిణామాలను ఈ కోర్టు గమనించింది మరియు హిందూ వితంతువు దత్తత తీసుకోవడం వల్ల కలిగే ప్రభావాలను ఈ క్రింది విధంగా గమనించింది:

"5. […] సెక్షన్ 11 లోని సెక్షన్ 12 మరియు సబ్-సెక్షన్ (vi) యొక్క ప్రధాన భాగాన్ని చదవడం ద్వారా, చట్టం ప్రకారం దత్తత తీసుకోవడం వల్ల దత్తత తీసుకున్న పిల్లల యొక్క అన్ని బంధాలు తెగతెంపులు అవుతాయని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. అతని లేదా ఆమె పుట్టిన కుటుంబం. పిల్లవాడు తన పుట్టిన కుటుంబంతో ఎలాంటి సంబంధాలను కలిగి ఉండటాన్ని పూర్తిగా నిలిపివేస్తాడు. తదనుగుణంగా, ఈ బంధాలు స్వయంచాలకంగా దత్తత తీసుకున్న కుటుంబంలో దత్తత ద్వారా సృష్టించబడిన వాటితో భర్తీ చేయబడతాయి. అందువల్ల బిడ్డను దత్తత తీసుకోవడం యొక్క చట్టపరమైన ప్రభావం తప్పనిసరిగా బిడ్డను పుట్టిన కుటుంబం నుండి దత్తత తీసుకున్న కుటుంబానికి బదిలీ చేయడం.

సెక్షన్లు 11 మరియు 12 యొక్క పథకం ఏమిటంటే, ఒక వితంతువు దత్తత తీసుకున్న సందర్భంలో, దత్తత తీసుకున్న బిడ్డ ఆ వితంతువుకు చెందిన దత్తత తీసుకున్న కుటుంబంలో కలిసిపోతుంది. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, దత్తత తీసుకున్న బిడ్డ వితంతువు మరణించిన భర్తతో పుత్రత్వం యొక్క సంబంధంతో ముడిపడి ఉంది.

10. హిందూ చట్టం ప్రకారం దత్తత తీసుకోవడం వల్ల కలిగే పరిణామాలను గుర్తించిన తర్వాత, HAMA చట్టం, 1956 లోని పేర్కొన్న నిబంధనలు హిందూ వితంతువు దత్తత తీసుకున్న కుమారుడి హక్కులను అతని దత్తత కుటుంబానికి మాత్రమే నిర్ణయిస్తాయని ఈ సమయంలో హైలైట్ చేయడం అవసరం. . హిందూ వితంతువు యొక్క దత్తపుత్రుడి హక్కులు మరియు హక్కులు, అతని పెంపుడు కుటుంబానికి వ్యతిరేకంగా, హిందూ చట్టంలో లభ్యమయ్యే విధంగా, అటువంటి దత్తపుత్రుడికి, ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా, నిర్దిష్టంగా అమలులో ఉన్న పెన్షన్ నియమాలచే నిర్వహించబడే సందర్భంలో, హక్కులు మరియు హక్కులు అందుబాటులో ఉండవు. . పైన చర్చించినట్లుగా, HAMA చట్టం, 1956 లోని నిబంధనలు, సాధారణంగా ఒక కొడుకు లేదా కుమార్తెను దత్తత తీసుకోవడానికి హిందువుల సామర్థ్యానికి మరియు అటువంటి దత్తత తర్వాత వచ్చే ప్రభావాలకు సంబంధించినవి. హిందూ చట్టం ప్రకారం ఇక్కడ అప్పీలుదారు వంటి దత్తత తీసుకున్న వ్యక్తి

యొక్క హక్కులకు సంబంధించినది కాని, CCS (పెన్షన్) నిబంధనల ప్రకారం అతని హక్కులు మరియు అర్హతలకు సంబంధించిన ప్రస్తుత కేసులో పేర్కొన్న నిబంధనలు పెద్దగా సహాయం చేయవు. హిందూ చట్టం ప్రకారం దత్తపుత్రుడి హక్కులు మరియు కుటుంబ పింఛను పొందే అతని హక్కుల మధ్య చాలా ముఖ్యమైన వ్యత్యాసం ఉంది, ఇది ప్రభుత్వ ఖజానాపై భారాన్ని సృష్టిస్తుంది. అందువల్ల CCS (పెన్షన్) నిబంధనలలోని రూల్ 54 (14) (b)కి సంబంధించి అప్పీలుదారు యొక్క హక్కులు మరియు అర్హతలను గుర్తించడం అవసరం.

10.1 రూల్ 54 డీల్‌లు, ఇతరత్రా, చెల్లించాల్సిన కుటుంబ పెన్షన్ మొత్తం మరియు దాని చెల్లింపు కోసం అనుసరించాల్సిన విధానం. ప్రస్తుత కేసుకు సంబంధించిన రూల్ 54(14)(బి) రూల్ 54 ప్రయోజనం కోసం 'కుటుంబం'ని నిర్వచిస్తుంది. ప్రభుత్వోద్యోగి "చట్టబద్ధంగా దత్తత తీసుకున్న కొడుకు లేదా కూతురు"కి అర్హులు అని అప్పీలుదారు కేసు ప్రభుత్వోద్యోగి మరణించిన తర్వాత కుటుంబ పెన్షన్‌ను క్లెయిమ్ చేయండి మరియు అందువల్ల, అటువంటి ప్రయోజనం అతనికి అనుకూలంగా కూడా పొడిగించబడాలి. అతను ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క వితంతువు ద్వారా దత్తత తీసుకున్నప్పటికీ, అతను మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క దత్తపుత్రుడిగా పరిగణించబడాలి మరియు అందువల్ల కుటుంబ వ్యక్తి యొక్క ప్రయోజనాన్ని అనుమతించాలి.

11. ఈ విషయం CCS (పెన్షన్) రూల్స్‌లోని రూల్ 54 (14)(b)లో కనిపించే విధంగా "ప్రభుత్వ సేవకుడికి సంబంధించి" అనే పదబంధం యొక్క వివరణను కోరింది.

ఈ విషయంతో నిమగ్నమవ్వడానికి, అంటే, CCS (పెన్షన్) రూల్స్‌లోని రూల్ 54 (14)(b)లో కనిపించే విధంగా “ప్రభుత్వ సేవకుడికి సంబంధించి” అనే పదబంధం యొక్క ప్రభావం, అప్పీలుదారు యొక్క అర్హతను నిర్ణయించడంలో కుటుంబ పెన్షన్, డోయ్‌ప్యాక్ సిస్టమ్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ vs. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా , (1988) 2 SCC 299 ఈ కోర్టు నిర్ణయాన్ని సూచించడం ఉపయోగకరంగా ఉండవచ్చు. "సంబంధిత" పదబంధం యొక్క వివరణపై:

పేర్కొన్న కేసులో, స్వదేశీ కాటన్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ (అండర్‌టేకింగ్‌ల స్వాధీన మరియు బదిలీ) చట్టం , 1986 సందర్భంలో "సంబంధిత" అనే పదబంధాన్ని వివరించేటప్పుడు ఈ కోర్టు ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది:

"50. "సంబంధిత" (అలాగే "సంబంధం") అనే వ్యక్తీకరణ చాలా విస్తృతమైన వ్యక్తీకరణ, ఇది మరొక విషయాన్ని ముందే ఊహించింది.

ఇవి సమగ్రమైన పదాలు, ఇవి సందర్భాన్ని బట్టి ప్రత్యక్ష ప్రాముఖ్యత మరియు పరోక్ష ప్రాముఖ్యత రెండింటినీ కలిగి ఉండవచ్చు...ఈ కనెక్షన్‌లో 620 మరియు 621 పేజీలలో 76 కార్పస్ జ్యూరిస్ సెకండమ్‌ను సూచించవచ్చు, ఇక్కడ పదం "సంబంధం" అని పేర్కొనబడింది. అనుబంధం లేదా కనెక్షన్‌లోకి తీసుకురావడం అనే అర్థంగా కూడా నిర్వచించబడింది. "సంబంధిత" అనేది "సంబంధిత" మరియు "సంబంధిత"కి సమానమైనది లేదా పర్యాయపదంగా పరిగణించబడుతుందని స్పష్టంగా పేర్కొనబడింది. "సంబంధిత" అనే వ్యక్తీకరణ విస్తరణ యొక్క వ్యక్తీకరణ మరియు సంకోచం కాదు." [నా ద్వారా ఉద్ఘాటన]

11.1. చట్టాలలో "సంబంధిత" అనే పదబంధాన్ని ఉపయోగించడం అనేది ఒక వ్యక్తి లేదా వస్తువును మరొక వ్యక్తి లేదా వస్తువుతో అనుబంధం లేదా సంబంధంలోకి తీసుకురావడానికి ఉద్దేశించబడింది. అటువంటి అనుబంధం లేదా సంబంధం యొక్క ప్రత్యక్ష లేదా పరోక్ష స్వభావం సందర్భంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. CCS (పెన్షన్) రూల్స్‌లోని రూల్ 54(14)(b)లో, "ప్రభుత్వ సేవకుడికి సంబంధించి" అనే పదబంధం, భార్య, భర్త, న్యాయపరంగా విడిపోయిన భార్య లేదా భర్త, కొడుకు వంటి వ్యక్తుల వర్గాలను సూచిస్తుంది. లేదా ఇరవై ఐదు సంవత్సరాలు నిండని అవివాహిత కుమార్తె, దత్తపుత్రుడు లేదా కుమార్తె మొదలైనవాటిని మరణించిన ప్రభుత్వోద్యోగితో జతపరచాలని కోరింది. మరణించిన ప్రభుత్వోద్యోగితో అటువంటి వ్యక్తుల అనుబంధం లేదా సంబంధం తప్పనిసరిగా నేరుగా ఉండాలి మరియు సుదూరంగా ఉండకూడదు. చనిపోయిన ప్రభుత్వోద్యోగితో కుటుంబ సభ్యుడు తప్పనిసరిగా సన్నిహిత సంబంధం కలిగి ఉండాలని మరియు అతని జీవితకాలంలో అతనిపై ఆధారపడి ఉండాలని పేర్కొన్న నియమం అవసరం. కాబట్టి, మరణించిన ప్రభుత్వోద్యోగి వితంతువు దత్తత తీసుకున్న కొడుకు లేదా కుమార్తె, ప్రభుత్వ ఉద్యోగి మరణించిన తర్వాత, CCS (పెన్షన్) నియమాలు నిబంధన 54(14)(b) ప్రకారం 'కుటుంబం' నిర్వచనంలో చేర్చబడదు.

12. పూనమల్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా , (1985) 3 SCC 345 లో ఈ కోర్టు నిర్ణయాన్ని సూచించడం కూడా సముచితంగా ఉండవచ్చు , ఇందులో 'కుటుంబ పెన్షన్' మంజూరు చేయబడే ఉద్దేశ్యం, ఈ క్రింది వాటిలో ఈ కోర్టు ద్వారా హైలైట్ చేయబడింది పదాలు:

"కుటుంబ పింఛను 1950 సంవత్సరంలో రూపొందించబడింది. ప్రభుత్వోద్యోగి కట్టుబట్టలతో లేదా పదవీ విరమణ చేసిన వెంటనే మరణించినప్పుడు, సాంప్రదాయ భారతీయ కుటుంబంలో సంపాదిస్తున్న ఏకైక సభ్యుడు మరణించినప్పుడు, వితంతువులు లేదా అయుక్తవయసు పిల్లలు మాత్రమే అనాథలుగా పరిగణింపబడ్డారు. తరచుగా పేదరికం మరియు ఆకలిని ఎదుర్కొన్నారు, సాంప్రదాయకంగా చెప్పాలంటే వితంతువు లాభదాయకమైన ఉపాధిని పొందే స్థితిలో లేదు. భర్త సాంగత్యం కోల్పోయి ఆర్థికంగా అనాథగా మారినంత మాత్రాన ఆమె చాలా బాధ పడింది. సామాజిక ఆర్థిక న్యాయం యొక్క కొలమానంగా వితంతువులు సంక్షోభాన్ని అధిగమించడానికి మరియు మైనర్ పిల్లలు మెజారిటీ వచ్చే వరకు వారికి కొంత సహాయాన్ని అందించడానికి కుటుంబ పెన్షన్ పథకాన్ని రూపొందించారు. కుటుంబ పెన్షన్ పథకాన్ని రూపొందించడంలో ఇది అంతర్లీన ప్రేరణగా కనిపించింది. ఇది ఎప్పటికప్పుడు సరళీకృతం చేయబడింది. అయితే సరళీకరణ షరతుకు లోబడి, ప్రభుత్వోద్యోగి తన జీవితకాలంలో అతను రెండు నెలల పారితోషికం లేదా రూ. 5,000 మరణాలలో ఏది తక్కువ అయితే అది-

పదవీ విరమణ గ్రాట్యుటీ. ఈ షరతును అంగీకరించని ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు కుటుంబ పెన్షన్ పథకం ప్రయోజనం నిరాకరించబడింది. మరణించిన ప్రభుత్వోద్యోగిపై ఆధారపడిన వారికి సంక్షోభం నుంచి గట్టెక్కేందుకు మరియు వారికి కొంత సాయం చేసేందుకు కుటుంబ పింఛను ఒక సాధనంగా రూపొందించబడిందని పైన ఉదహరించిన భాగం ద్వారా స్పష్టమవుతుంది. కాబట్టి, 'కుటుంబం' అనే పదం యొక్క నిర్వచనాన్ని ఆయన మరణించే సమయంలో ప్రభుత్వోద్యోగిపై కూడా ఆధారపడని వ్యక్తులను చేర్చడానికి పొడిగించలేము.

12.1 సూత్రంలో వివరించిన నిర్మాణ సూత్రం, Nocitur a Sociis, ప్రస్తుత సందర్భంలో వర్తించవచ్చు. ఒక పదబంధం యొక్క అర్థం వెంటనే చుట్టుపక్కల ఉన్న పదాలకు సంబంధించి అర్థం చేసుకోవాలని చెప్పిన

సూత్రం సూచిస్తుంది. ప్రస్తుత సందర్భంలో, CCS (పెన్షన్) నిబంధనలలోని రూల్ 54(14)(b) క్రింద జాబితా చేయబడిన వారసులు మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క తక్షణమే ఆధారపడి ఉంటారు. కాబట్టి, మరణానికి ముందు ప్రభుత్వోద్యోగిపై ఆధారపడని వ్యక్తులు CCS (పెన్షన్) నిబంధనలలోని రూల్ 54(14)(b) ప్రకారం 'కుటుంబం' నిర్వచనంలో చేర్చబడలేరు.

13. ఇంకా, రిటైర్మెంట్ తర్వాత పుట్టిన లేదా దత్తత తీసుకున్న పిల్లలకు వ్యతిరేకంగా CCS (పెన్షన్) రూల్స్ 54(14)(b)లో ప్రతిబంధన ఉన్నందున, అప్పీలుదారు తరఫు న్యాయవాది యొక్క వాదనతో మేము అనుకూలంగా ఉండలేకపోతున్నాము. కుటుంబ పింఛను, నిబంధనకు తదుపరి సవరణల ద్వారా తొలగించబడింది, ప్రభుత్వ ఉద్యోగి పదవీ విరమణ చేసిన తర్వాత ఎప్పుడైనా దత్తత తీసుకున్న పిల్లలను, అతని మరణం తర్వాత ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క వితంతువు దత్తత తీసుకున్న పిల్లలను 'కుటుంబం' నిర్వచనం కింద చేర్చాలి కుటుంబ పింఛను మంజూరు కోసం అన్న అప్పీలుదారు తరఫు న్యాయవాది సూచించిన విధంగా ఈ నిబంధన విస్తృతంగా ఉండకూడదు. కుటుంబ పెన్షన్ యొక్క ప్రయోజనం యొక్క పరిధిని అతని/ఆమె జీవితకాలంలో ప్రభుత్వ ఉద్యోగి చట్టబద్ధంగా దత్తత తీసుకున్న కొడుకులు లేదా కుమార్తెలకు మాత్రమే పరిమితం చేయడం అవసరం. 'కుటుంబ పెన్షన్' హక్కు యొక్క నిర్దిష్ట సందర్భంలో మరియు ప్రభుత్వోద్యోగికి సంబంధించి CCS (పెన్షన్) నిబంధనల ప్రకారం 'కుటుంబం' యొక్క నిర్వచనం సంకుచితంగా ఉంటుంది. కాబట్టి, కుటుంబ పింఛను మంజూరు సందర్భంలో, CCS (పెన్షన్) నిబంధనలలోని రూల్ 54(14)(b)(ii)లోని "దత్తత" అనే పదాన్ని తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అతని/ ఆమె జీవితకాలం మరియు అతని/ఆమె మరణం తర్వాత ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క జీవించి ఉన్న జీవిత భాగస్వామి ద్వారా స్వీకరించబడిన కేసుకు పొడిగించబడకూడదు. ఎందుకంటే, కుమారుడికి ఇరవై ఐదు సంవత్సరాల వయస్సు వచ్చే వరకు మరియు అదే విధంగా దత్తపుత్రుడు లేదా పెళ్లికాని దత్తపుత్రిక అతని/ఆమె జీవితకాలంలో ప్రభుత్వోద్యోగి ద్వారా దత్తత తీసుకున్నప్పుడు. అవివాహిత లేదా వితంతువు లేదా విడాకులు తీసుకున్న కుమార్తెకు రుణం అందించడం ఈ నిబంధన యొక్క లక్ష్యం.

14. ఇంకా, మరణించిన ప్రభుత్వోద్యోగికి అతని మరణానంతరం ఒక బిడ్డ జన్మించిన సందర్భంలో, అతని మరణానంతరం ప్రభుత్వోద్యోగి యొక్క వితంతువు బిడ్డను దత్తత తీసుకున్న కేసుతో విభేదించాలి. పూర్వపు

వారసుల వర్గం కుటుంబం యొక్క నిర్వచనం పరిధిలోకి వస్తుంది, ఎందుకంటే అలాంటి బిడ్డ మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి మరణానంతర సంతానం అవుతుంది. అటువంటి మరణానంతర శిశువు యొక్క హక్కు ప్రభుత్వ ఉద్యోగి మరణించిన తరువాత జీవించి ఉన్న జీవిత భాగస్వామి ద్వారా దత్తత తీసుకున్న బిడ్డ నుండి పూర్తిగా భిన్నంగా ఉంటుంది. అదే కారణం చూడడానికి ఎంతో దూరంలో లేదు. ఎందుకంటే, మరణించిన ప్రభుత్వోద్యోగి దత్తత తీసుకున్న బిడ్డతో అతని మరణం తరువాత దత్తత తీసుకోబడిన వ్యక్తికి, మరణానంతర బిడ్డతో సంబంధం లేదు. కాబట్టి, ప్రభుత్వోద్యోగికి సంబంధించి "కుటుంబం" అనే పదానికి నిర్వచనం అంటే "కుటుంబం" అనే పదం యొక్క నామకరణంలోకి వచ్చే వివిధ వర్గాల వ్యక్తులు మరియు అతని జీవితకాలంలో ప్రభుత్వ సేవకుడితో కుటుంబ సంబంధాన్ని కలిగి ఉండే వ్యక్తులందరూ. ఏదైనా ఇతర వివరణ కుటుంబ పెన్షన్ మంజూరు విషయంలో నిబంధన దుర్వినియోగానికి దారి తీస్తుంది.

15. విజయలక్ష్మమ్మలోని ఈ కోర్టు నిర్ణయం అప్పీలుదారు కేసుకు సహాయం చేయదని కూడా గమనించవచ్చు. ఈ కేసు వితంతువును దత్తత తీసుకునే హక్కు మరియు అలా దత్తత తీసుకున్న పిల్లల వారసత్వ హక్కుకు సంబంధించినది కావున ఈ కేసు ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలకు వర్తించదు. ప్రస్తుత కేసు CCS (పెన్షన్) నిబంధనల ప్రకారం 'కుటుంబం' నిర్వచనానికి సంబంధించినది. చెప్పబడిన నిర్వచనం నిర్బంధమైనది మరియు నిర్దిష్టమైనది మరియు హిందూ చట్టం లేదా ఇతర వ్యక్తిగత చట్టాల ప్రకారం అందించబడిన దాని స్వీప్, వారసులందరినీ తీసుకోవడానికి విస్తరించబడదు. శాసనంలోని పదాన్ని అర్థం చేసుకోవడంలో, ఆ పదానికి లేదా మరొక శాసనంలో భావనకు ఆపాదించబడిన అర్థాన్ని అనుసరించడంలో జాగ్రత్త వహించాలి.

16. ఇక్కడ కేటాయించిన కారణాల దృష్ట్యా, ప్రస్తుత అప్పీల్‌ని తోసిపుచ్చడానికి బాధ్యత వహిస్తుంది మరియు తదనుగుణంగా, తీసివేయబడుతుంది. నవంబర్ 30, 2015 నాటి బొంబాయిలోని హైకోర్టు ఆఫ్ జ్యుడికేచర్ యొక్క తీర్పు ఇందుమూలంగా ధృవీకరించబడింది.

వారి సంబంధిత ఖర్చులను కక్షిదారులు భరించాలి.

…….. జె.

(KM జోసెఫ్) …….. జె.

(బివి నాగరత్న) న్యూఢిల్లీ;

17 జనవరి, 2023